

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 38

1. Παρατηρήστε τον χάρτη 2, εντοπίστε εκεί τις κινήσεις των Νορμανδών και των Σελτζούκων Τούρκων και αντιστοιχίστε στον παρακάτω πίνακα αυτά που ταιριάζουν:

2. Παρατηρήστε την εικόνα 1 και διαβάστε το κείμενο -πηγή 5. Συζητήστε στην τάξη τη συμπεριφορά του νικητή Αλπ Αρσλάν προς τον αιχμάλωτο Ρωμανό Δ΄ Διογένη. Σχολιάστε το νόημα των λόγων που του είπε. Θυμάστε κάτι ανάλογο από την περυσινή σας ιστορία;

Στην εικόνα 1 βλέπουμε τον Ρωμανό Δ' τον Διογένη και στην πηγή 5 ενημερωνόμαστε για την τύχη του, όταν μετά την ήττα του στη μάχη του Ματζικέρτ πιάστηκε αιχμάλωτος από τον αρχηγό των Σελτζούκων Αλπ Αρσλάν. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το παράθεμα, ο Αλπ Αρσλάν φέρθηκε με σεβασμό στον αυτοκράτορα, τον άφησε ελεύθερο και υπέγραψε μαζί του συνθήκη ειρήνης. Η πράξη αυτή φανερώνει πως επρόκειτο για έναν αρχηγό με σοφία και ήθος, ο οποίος αναγνώριζε πως η τύχη ακόμη και ενός πολύ ισχυρού άνδρα μπορεί ανά πάσα στιγμή να αλλάξει. Ανάλογο παράδειγμα μεγαλοψυχίας θυμόμαστε από την περυσινή ιστορία που ο Μέγας Αλέξανδρος είχε δώσει το σώμα του νεκρού Δαρείου στην οικογένειά του, προκριμένου να του αποδοθούν οι κατάλληλες τιμές.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Προσπαθήστε να βρείτε και να ακούσετε στην τάξη το «Τσάμικο» τραγούδι-πηγή 4. Σχετίζεται το τραγούδι με το σημερινό μάθημα; Σε ποιες άλλες στιγμές της ιστορίας της πατρίδας μας νομίζετε ότι αναφέρεται;

Το τραγούδι «Τσάμικος» αναφέρεται στους μακροχρόνιους πολέμους των Ελλήνων εναντίον διάφορων εχθρών και στις δυσκολίες που πέρασαν αγωνιζόμενοι για την ελευθερία τους. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει τον Διγενή, τον Νικηταρά και τον Νικηφόρο, αγωνιστές που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο σε διάφορες ιστορικές περιόδους. Η γενναιότητα, το θάρρος και η αποφασιστικότητα που έδειξαν, καθώς και η βοήθεια από τον Θεό ήταν τα όπλα τους για να υπερασπιστούν την πατρίδα τους και να διεκδικήσουν την ελευθερία τους.

4. Διαβάστε το κείμενο-πηγή 6 για την Άννα Κομνηνή, και συζητήστε στην τάξη τις αντιλήψεις που είχαν οι Βυζαντινοί για τις γυναίκες και για τις ικανότητές τους να αναλάβουν την εξουσία ενός κράτους. Συμβαίνει κάτι ανάλογο σήμερα; Αναφέρετε συγκεκριμένα παραδείγματα ομοιότητας ή διαφοράς.

Διαβάζοντας την πηγή 6 ενημερωνόμαστε πως το πρώτο παιδί του Αλέξιου Α΄ Κομνηνού, ήταν κορίτσι, η Άννα η Κομνηνή. Ήταν επομένως η νόμιμη διάδοχος του θρόνου. Από τα λόγια του, ωστόσο, καταλαβαίνουμε πως θα προτιμούσε να είχε γεννηθεί αγόρι. Την εποχή εκείνη, θεωρούσαν πως οι άνδρες ήταν ικανότεροι να αναλάβουν υψηλά αξιώματα και πόσο μάλλον τη διακυβέρνηση μιας αυτοκρατορίας. Στις δημοκρατικές χώρες, σήμερα, δεν υπάρχουν τέτοια παραδείγματα. Οι γυναίκες είναι ίσες με τους άνδρες και μπορούν να αναλάβουν οποιοδήποτε αξίωμα, εφόσον εκλεγούν.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

5. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο-πηγή του Ρώσου ιστορικού Α. Α. Βασίλιεφ, και το κείμενο-πηγή 24.4. Ύστερα συζητήστε τη σημασία που είχε για το Βυζάντιο και τον χριστιανικό κόσμο το σχίσμα των εκκλησιών.

Το οριστικό σχίσμα του 1054

«Μετά την εικονομαχία, οι σχέσεις ανατολικής και δυτικής εκκλησίας ψυχράθηκαν και σιγά-σιγά η μία απομακρυνόταν από την άλλη. Η σημαντικότερη διαφορά ανάμεσά τους ήταν το ζήτημα των Πρωτείων του Πάπα, ο οποίος ήθελε να εξουσιάζει όλους τους άλλους Πατριάρχες. Το **1054** λοιπόν οι σχέσεις των δύο εκκλησιών διακόπηκαν οριστικά. Οι συνέπειες ήταν οδυνηρές και για τις δύο πλευρές. Δυο χριστιανικοί κόσμοι χωρίστηκαν **και το σχίσμα αυτό παραμένει αγεφύρωτο έως σήμερα**. Το μίσος που κυριάρχησε ανάμεσά τους θα εκδηλωθεί εκ μέρους της Δύσης, λίγο αργότερα, με τις σταυροφορίες και την άλωση της Πόλης το 1204».

Α.Α. Βασίλιεφ, Ιστορία της βυζαντινής αυτοκρατορίας

Από την πηγή του Ρώσου ιστορικού Βασίλιεφ, σε συνδυασμό με την πηγή 4 του μαθήματος 24 πληροφορούμαστε πως μετά την εικονομαχία, οι σχέσεις ανατολικής και δυτικής εκκλησίας διαταράχτηκαν. Μάλιστα, το 1054, ήρθε το σχίσμα των δύο εκκλησιών που σηματοδοτούσε την οριστική διακοπή των σχέσεων τους. Καταλαβαίνουμε, επομένως, πως οι συνέπειες για το Βυζάντιο ήταν οδυνηρές. Το μίσος ανάμεσά τους οδήγησε στις σταυροφορίες και στην άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204 από τους Σταυροφόρους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!